

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2021. gada 8. jūlijā (\*)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Direktīva 2006/112/EK – Pievienotās vērtības nodoklis (PVN) – Atbrīvojumi – 135. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Jādzieni “apdrošināšanas darījumi” un “ar šiem darījumiem saistīti pakalpojumi, ko veic apdrošināšanas mērķi un apdrošināšanas aģenti” – 174. panta 2. punkts – Tiesības uz nodokļa atskaitēšanu – Atskaitēmā daļa – Garantijas attiecībā uz sadzīves elektroiekārtām un citiem izstrādājumiem informātikas un telekomunikāciju jomā pagarināšana – “Finanšu darījumu” jēdziens

Lietā C-695/19

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD)* (Šķērtējtiesa nodokļu lietās (Administratīvo šķērtējtiesu centrs – CAAD), Portugāle) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 10. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 20. septembrī, tiesvedībā

**Rádio Popular – Electrodomésticos SA**

pret

**Autoridade Tributária e Aduaneira,**

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*], tiesneši N. Pissarra [*N. Piçarra*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] (referents) un K. Jirimē [K. Jürimäe],

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors ģe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ģemot vērā rakstveida procesu,

ģemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Rádio Popular – Electrodomésticos SA* vērā – A. M. Rosa da Silva Garcia, advogada,
- Portugāles valdības vērā – L. Inez Fernandes un R. Campos Laires, kār A. Homem un P. Barros da Costa, pārstāves,
- Grieķijas valdības vērā – M. Tassopoulou un I. Kotsoni, kār K. Georgiadis, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vērā – M. Afonso un L. Lozano Palacios, pārstāves,

ģemot vērā pāc ģenerālvokāta uzklaušanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “PVN direktīva”) 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta interpretāciju.

2 Šis līgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Rádio Popular – Electrodomésticos SA* (turpmāk tekstā – “*Rádio Popular*”) un *Autoridade Tributária e Aduaneira* (Nodokļu un muitas iestāde, Portugāle; turpmāk tekstā – “AT”) jautājumā par *Rádio Popular* priekšnodokļa samaksas pievienotās vērtības nodokļa (PVN), kas samaksāts par garantijas pagarināšanas pārdošanas darījumiem, atskaitīšanu.

## Atbilstošās tiesību normas

### Savienības tiesības

3 Atbilstoši PVN direktīvas 1. panta 2. punkta otrajai daļai:

“Par katru darījumu PVN, ko aprēķina no preču vai pakalpojumu cenām pēc attiecīgajām precēm vai pakalpojumiem piemērojamas likmes, uzliek pēc tam, kad atskaitīts dažādam izmaksu sastāvdaļām tieši piemērotais PVN.”

4 Šīs direktīvas IX sadaļas 3. nodaļā “Atbrīvojumi citām darbībām” ietvert 135. panta 1. punkts ir paredzēts:

“Daļēji atbrīvo no nodokļa šādi darījumi:

a) apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas darījumus, tostarp ar tiem saistītus pakalpojumus, ko veic apdrošināšanas mērķi un apdrošināšanas aģenti;

b) kredīta piešķiršanu un kredīta starpniecību, kā arī kredīta pārvaldi, ko veic persona, kura piešķir kredītu;

c) starpniecību vai jebkurus darījumus ar kredīta garantijām vai jebkuru citu naudas nodrošinājumu, kā arī kredīta garantiju pārvaldi, ko veic persona, kura piešķir kredītu;

d) darījumus, tostarp starpniecību, kas skar noguldījumu un norēķinu kontus, maksājumus, pārskaitījumus, parādus, čekus un citus tirgojamus dokumentus, taču izņemot pārādu piedziņu;

e) darījumus, tostarp starpniecību, kas attiecas uz valūtu, banknotēm un monētām, ko lieto par likumīgu maksāšanas līdzekli, izņemot kolekciju priekšmetus, t.i., zelta, sudraba vai cita metāla monētas vai banknotes, ko parasti nelieto kā likumīgu maksāšanas līdzekli, vai arī monētas, kurām ir numismātiska vērtība;

f) darījumus – tostarp starpniecību, izņemot pārādu un uzraudzību, – kas attiecas uz akcijām un daļām sabiedrības vai apvienības, bezseguma parādzīmēm un citiem vērtspapīriem, tomēr izņemot dokumentus, kas rada pašumtiesības uz precēm, un izņemot 15. panta 2. punktā minētās tiesības vai vērtspapīrus;

g) daļēji atbrīvu noteiktu pašu ieguldījumu fondu vadīšanu;

[..].”

5 Min?t?s direkt?vas 173. pant? ir noteikts:

“1. Attiec?b? uz prec?m un pakalpojumiem, ko nodok?a maks?t?js izmanto dar?jumiem, par kuriem saska?? ar 168., 169. un 170. pantu PVN ir atskait?ms, un dar?jumiem, par kuriem PVN nav atskait?ms, atskait?ma ir tikai t? PVN da?a, kas attiecin?ma uz pirm? veida dar?jumiem.

Atskait?mo da?u saska?? ar 174. un 175. pantu nosaka visiem dar?jumiem, kurus veic nodok?a maks?t?js.

2. Dal?bvalstis var veikt š?dus pas?kumus:

- a) at?aut nodok?a maks?t?jam noteikt š?du da?u katrai savas uz??m?jdarb?bas nozarei ar noteikumu, ka katrai nozarei ir atseviš?a uzskaites;
- b) pras?t, lai nodok?a maks?t?js noteiktu da?u katrai savas uz??m?jdarb?bas nozarei un veiktu atseviš?u uzskaiti katrai nozarei;
- c) at?aut vai pras?t nodok?a maks?t?jam veikt atskait?šanu, pamatojoties uz visu pre?u un pakalpojumu vai to da?as izmantojumu;

[..].”

6 Š?s pašas direkt?vas 174. panta 1. un 2. punkt? ir paredz?ts:

“1. Atskait?mo da?u veido da?skaitlis:

- a) kura skait?t?js ir kop?j? gada apgroz?juma summa bez PVN, kas attiecin?ma uz dar?jumiem, par kuriem PVN ir atskait?ms saska?? ar 168. un 169. pantu;
- b) kura sauc?js ir kop?j? gada apgroz?juma summa bez PVN, kas attiecin?ma uz dar?jumiem, kuri iek?auti skait?t?j?, un uz dar?jumiem, par kuriem PVN nav atskait?ms.

[..]

2. Atk?pjoties no 1. punkta, no atskait?m?s da?as apr??iniem izsl?dz š?das summas:

- a) apgroz?juma summas, kuras attiecin?mas uz t?du kapit?lieguld?jumu pre?u pieg?d?m, ko nodok?a maks?t?js lieto savas saimniecisk?s darb?bas vajadz?b?m;
- b) apgroz?juma summas, kuras attiecin?mas uz gad?juma rakstura [pal?gdar?jumiem ar] nekustamo ?pašumu un finanšu [pal?g]dar?jumiem;
- c) apgroz?juma summas, kuras attiecin?mas uz 135. panta 1. punkta b) l?dz g) apakšpunkt? min?tajiem dar?jumiem, cikt?l tie ir gad?juma rakstura [pal?g]dar?jumi.”

### **Portug?les ties?bas**

7 Ar *Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado* (Pievienot?s v?rt?bas nodok?a kodekss, turpm?k tekst? – “PVN kodekss”), redakcij?, kas piem?rojama pamatliet?, 9. un 23. pantu Portug?les ties?b?s ir transpon?ti š? sprieduma 3.–6. punkt? min?tie PVN direkt?vas noteikumi.

## Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

8 *Rádio Popular* ir akciju sabiedrība, kuras galvenā darbība ir sadzīves elektroiekārtu un citu preču pārdošana informātikas un telekomunikāciju nozarē.

9 Turklāt tā piedāvā savu preču pircējiem virkni pakalpojumu, piemēram, garantijas pagarināšanu attiecībā uz iegādātajām precēm. Šā pagarināšana izriet no apdrošināšanas līguma, ar kuru apdrošināšanas sabiedrība negadījuma gadījumā garantē pircējam nopirktā izstrādājuma labošanu vai, iespējams, tā aizstāšanu, laikposmā, kas pārsniedz laikposmu, uz kuru attiecas ražotāja sniegtā garantija. Šis apdrošināšanas līgums ir noslēgts starp apdrošināšanas sabiedrību un *Rádio Popular* pārdoto preču pircējiem.

10 Rūkojoties kā aģents apdrošināšanas produktā pārdošanā, *Rádio Popular* kā atlīdzību par parakstītās garantijas pagarināšanu klientam izraksta rēķinu par summu, kas tiek pievienota nopirktā izstrādājuma cenai. Garantijas pagarināšana tādējādi notiek, pārddodot preces, un tā tiek veikta, principā izmantojot tos pašus materiālos un personiskos resursus, kas tiek izmantoti šai preču pārdošanai.

11 Uzskatot, ka garantijas pagarināšanas pārdošana ir apdrošināšanas darījumi, kas ir atbrīvoti no PVN, *Rádio Popular* neapņēma ar šo pārdošanu saistīto PVN, bet tomēr atskaitīja PVN priekšnodokli, kurš samaksāts kā priekšnodoklis par visu tās darbību 2014.–2017. gadā.

12 Pēc pārbaudēm, ko AT veica *Rádio Popular* par šiem finanšu gadiem, šā iestāde secināja, ka šā sabiedrība ir kļūdaini atskaitījusi visu šajos finanšu gados samaksāto PVN, pamatojoties uz to, ka *Rádio Popular* veiktais garantijas pagarināšanas darbības bija atbrīvotas no PVN un tādējādi neradīja tiesības uz PVN atskaitīšanu. Uzskatot, ka nodoklis, kas samaksāts par jauktā veida darījuma izmantojāmām precēm un pakalpojumiem, ir atskaitīms tikai proporcionāli gada summai, kas attiecas uz darījumiem, par kuriem nodoklis ir atskaitīms, minētā iestāde attiecībā uz *Rádio Popular* veica vērtus PVN un kompensācijas procentu aprēķinus par kopējo summu 356 433,05 EUR.

13 Pēc tam, kad *Rádio Popular* lūdza izveidot arbitrāžas tiesu, lai konstatētu pārkāpumus šajos aprēķinos, *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD*; Šā rījtiesa nodokļu lietās (Administratīvo šā rījtiesu centrs – CAAD), Portugāle) paziņoja par tās izveidi 2019. gada 11. aprīlī.

14 Šā tiesa uzskata, ka starp pamatlietas pusēm nav strīda par to, ka uz *Rádio Popular* darbību, kas izpaužas kā garantijas pagarināšanas pārdošana, attiecas PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētais atbrīvojums attiecībā uz apdrošināšanas darījumiem, kas ir transponēti PVN kodeksā. Tā kā šā *Rádio Popular* veikto darījumu daļa tādējādi nedod tiesības uz nodokļa atskaitīšanu, iesniedzējtiesa norāda, ka principā būtu jāatskaita atskaitīma daļa, kas attiecībā uz jauktā veida darījuma izmantojāmām precēm vai pakalpojumiem ir paredzēta šīs direktīvas 173. un 174. pantā.

15 Tomēr *Rádio Popular* apgalvo, ka garantijas pagarināšanas pārdošanas darījumi ir "finanšu [palīg]darījumi" attiecībā uz sadzīves elektrotehnikas un citu preču pārdošanas pamatdarbu informātikas un telekomunikāciju jomā, un tādējādi, ņemot vērā gan PVN kodeksa 23. panta 5. punktu, gan PVN direktīvas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktu paredzēto izņēmumu, atskaitot mēs daļas aprēķinā neesot jāņem vērā ar šiem darījumiem saistītā summa. Proti, jādziens "finanšu darījumi" šo tiesību normu izpratnē esot jāinterpretē plaši, jo pretējā gadījumā tiktu pārkāpts neitralitātes pamatprincips, kas ir reglamentēts šajā direktīvā, kā arī konkurences neizkropošanas princips.

16 Savukārt AT apgalvo, ka minētos darījumus nevar kvalificēt nedz kā "finanšu darījumus", nedz kā "[palīg]darījumus" minēto tiesību normu izpratnē. Šajā ziņā tā norāda, pirmkārt, ka tādi apdrošināšanas darījumi kā pamatliet nevar tikt pielīdzināti "finanšu darījumiem", jo PVN direktīvā ir skaidri nošķirti abi šie jēdzieni. Otrkārt, ņemot vērā 2004. gada 29. aprīļa spriedumu EDM (C-77/01, EU:C:2004:243), garantijas pagarināšanas pārdošanas darījumi neesot "[palīg]darījumi".

17 Šajā ziņā AT tostarp norāda, ka garantijas pagarināšanas pārdošānu parasti veic *Rádio Popular* un ka tas tai sniedz labumu aptuveni 35 % apmērā no katra garantijas pagarināšanas pircēja samaksātās summas, jo šā peļņa ir nepieciešama tā saimnieciskajai dzīvotspējai.

18 Iesniedzējtiesa uzskata, ka AT novērtējums, saskaņā ar kuru šai pārdošanai neesot bijis palīggrakstura attiecībā pret sadzīves elektrotehnikas ierīču un citu iekārtu pārdošanu informātikas un telekomunikāciju nozarē, ir pieļautas faktu un tiesību kļūdas. Tā arī norāda, ka nav pierādīts, ka *Rádio Popular* ekonomiskā dzīvotspēja ir atkarīga no garantijas pagarināšanas pārdošanas. Atgādinot Tiesas pastāvīgo judikatūru par palīggrakstura pakalpojumiem, šā tiesa it īpaši norāda, ka tikai neliela daļa, kas tiek novērtēta 0,62 % apmērā no kopējās *Rádio Popular* iegādēto preču vai pakalpojumu vērtības tās darbības turpināšanai, ir attiecināma uz garantijas pagarināšanas pārdošanas darījumiem.

19 Katrā ziņā rodoties jautājums, vai šie darījumi var tikt kvalificēti kā "finanšu darījumi" PVN direktīvas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta, lasot tos kopsakarā ar šīs direktīvas 135. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu, izpratnē. Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lasot minētos noteikumus kopsakarā, ir redzams, ka summas, kas saistītas ar apdrošināšanas darījumiem, nav izslēgtas no atskaitot mēs daļas aprēķinā.

20 Šajos apstākļos *Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD; Šķērtējtiesa nodokļu lietās (Administratīvo šķērtējtiesu centrs – CAAD))* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai starpniecības darījumi saistībā ar sadzīves tehnikas garantijas pagarinājumu pārdošanu, ko veic PVN maksātājs, kura galvenā nodarbošanās ir sadzīves tehnikas pārdošana patērētājiem, ir uzskatāmi par finanšu darījumiem vai arī ir tiem pielīdzināmi saskaņā ar neitralitātes un konkurences neizkropošanas principiem, lai šo darījumu apgrozījuma summu varētu izslēgt no atskaitot mēs daļas aprēķinā saskaņā ar [PVN] direktīvas 135. panta 1. punkta b) un/vai c) apakšpunktu?"

### **Par prejudiciālo jautājumu**

21 Vispirms ir jānorāda, ka, atbildot uz šo jautājumu, papildus PVN direktīvas 135. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktam, uz kuriem iesniedzējtiesa ir tieši norādījusi savā jautājumā, ir jāņem vērā arī šīs direktīvas 174. pants, kurš attiecas uz atskaitot mēs daļas aprēķinā kārtību.

22 It ?paši p?d?j? min?t? panta 2. punkt? attiec?b? uz dažiem dar?jumiem, tostarp pal?grakstura dar?jumiem, ir paredz?ta atk?pe no š? panta 1. punkt? paredz?t?s atskait?m?s da?as apr??in?šanas metodes, saska?? ar kuru ar šiem dar?jumiem saist?t? apgroz?juma summa ir j?izsl?dz no da?skait?a sauc?ja, ko izmanto, lai apr??in?tu min?taj? 1. punkt? paredz?to atskait?mo da?u.

23 Š?dos apst?k?os uzdotais jaut?jums ir j?saprot t?d?j?di, ka ar to tiek l?gts b?t?b? noteikt, vai PVN direkt?vas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts, lasot tos kopsakar? ar š?s direkt?vas 135. panta 1. punktu, ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie attiecas uz starpniec?bas dar?jumiem garantijas pagarin?šanas p?rdošan?, ko nodok?a maks?t?js veic saist?b? ar savu pamatdarb?bu, kas ietver sadz?ves elektroiek?rtu un citu telekomunik?ciju iek?rtu p?rdošanu pat?r?t?jiem inform?tikas un telekomunik?ciju nozar?, un vai l?dz ar to apgroz?juma summa, kas saist?ta ar šiem dar?jumiem, ir j?izsl?dz no da?skait?a sauc?ja, ko izmanto, lai apr??in?tu PVN direkt?vas 174. panta 1. punkt? paredz?to atskait?mo da?u.

24 Lai atbild?tu uz šo jaut?jumu, vispirms ir j?nor?da, ka pamatlietas puses ir vienispr?tis, ka uz t?diem starpniec?bas dar?jumiem garantiju pagarin?šanas p?rdošan? k? pamatliet? apl?kotie attiecas š?s direkt?vas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkts un t?d?j?di tie ir atbr?voti no PVN.

25 Tom?r ir j?konstat?, ka starp dar?jumiem, uz kuriem attiecas PVN direkt?vas 174. panta 2. punkt? paredz?t? atk?pe, nav ietverti š?s direkt?vas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkt? paredz?tie dar?jumi.

26 L?dz ar to vispirms ir j?p?rbauda, vai uz t?diem dar?jumiem k? pamatliet? apl?kotie patieš?m attiecas PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkts. Ja tas t? ir, tad p?c tam b?s j?nosaka, vai uz š?diem dar?jumiem tom?r var attiekties š?s direkt?vas 174. panta 2. punkta b) vai c) apakšpunkts, t?d?j?di, ka ar šiem dar?jumiem saist?t? apgroz?juma summa ir j?izsl?dz no da?skait?a sauc?ja, ko izmanto, lai apr??in?tu š? panta 1. punkt? paredz?to atskait?mo da?u.

27 Šaj? zi?? j?atg?dina, ka j?dzieni, kas tiek izmantoti, raksturojot min?t?s direkt?vas 135. panta 1. punkt? nor?d?tos atbr?vojumus no nodok?a, ir j?interpret? šauri, jo šie atbr?vojumi ir atk?pes no visp?rj? principa, ka ar PVN apliek katru pakalpojumu, kuru nodok?u maks?t?js, kas k? t?ds r?kojums, sniedz par atl?dz?bu (spriedums, 2020. gada 8. oktobris, *United Biscuits (Pensions Trustees)* un *United Biscuits Pension Investments*, C?235/19, EU:C:2020:801, 29. punkts).

28 Saska?? ar PVN direkt?vas 135. panta 1. punkta a) apakšpunktu dal?bvalstis atbr?vo no nodok?a “apdrošin?šanas un p?rapdrošin?šanas dar?jumus, tostarp ar tiem saist?tus pakalpojumus, ko veic apdrošin?šanas m?kleri un apdrošin?šanas a?enti”.

29 Saska?? ar Tiesas judikat?ru apdrošin?šanas dar?jumus visp?rj? izpratn? raksturo apdrošin?t?ja pien?kums, iepriekš iekas?jot pr?miju, apdrošin?tajai personai, ja ir iest?jies apdrošin?šanas gad?jums, sniegt pakalpojumus, par kuriem ir pan?kta vienošan?s, nosl?dzot l?gumu. Tie p?c sava rakstura noz?m?, ka past?v l?gumiskas attiec?bas starp apdrošin?šanas pakalpojuma sniedz?ju un personu, kuras riski tiek apdrošin?ti, proti, apdrošin?to personu (spriedumi, 2016. gada 17. marts, *Aspiro*, C?40/15, EU:C:2016:172, 22. un 23. punkts, k? ar? 2021. gada 25. marts, *Q?GmbH* (?pašo risku apdrošin?šana), C?907/19, EU:C:2021:237, 32. punkts).

30 Ta?u šaj? gad?jum? no iesniedz?jtiesas sniegt?s inform?cijas izriet, ka pašai *Rádío Popular* nav saistošs apdrošin?šanas l?gums, kur? ir paredz?ta garantiju pagarin?šana par labu sadz?ves elektrotehnikas iek?rtu un citu izstr?d?jumu pirc?jiem inform?tikas un telekomunik?ciju nozar? k?

apdrošināt personu, bet tādā darījumā tikai kā starpnieks starp tām un apdrošinātāju, ar kuru šīs līgums ir noslēgts un kurš turklāt uzņemas nosegt iestājušos apdrošināšanas gadījumu.

31 Tomēr ir jāpārbauda, vai tādā darījumā kā pamatlīdz aplūkojamie ir “ar tiem saistīti” pakalpojumi, ko veic apdrošināšanas mērķieri un apdrošināšanas aģenti” PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

32 Šajā ziņā, kā izriet no minētās normas teksta, šo darījumu atbrīvošana no nodokļa ir pakāauta divu kumulatīvu nosacījumu ieviešanai: pirmkārt, šiem pakalpojumiem jābūt “saistītiem” ar apdrošināšanas darījumiem, un, otrkārt, tos “[jā]veic apdrošināšanas mērķieri[em] un apdrošināšanas aģenti[em]” (spriedums, 2021. gada 25. marts, *Q&GmbH* (pāšo risku apdrošināšana), C-907/19, EU:C:2021:237, 34. punkts).

33 Attiecībā uz pirmo nosacījumu jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka jādziens “saistīti” ir pietiekami plašs, lai varētu ietvert dažādus pakalpojumus, kuriem ir saikne ar apdrošināšanas darījumu veikšanu, un tostarp ar atlīdzības prasību administrēšanu, kas ir viena no šo darījumu pamatsastāvdaļām (spriedums, 2016. gada 17. marts, *Aspiro*, C-40/15, EU:C:2016:172, 33. punkts).

34 Tā kā no iesniedzējtiesas sniegtā fakta apraksta izriet, ka pamatlīdz aplūkotais pakalpojums būtībā ir tādā garantiju pagarinājumu pārdošana, kas attiecas uz iegādātajām precēm un kas izpaužas kā apdrošināšanas līgums, kā tas ir raksturots šā sprieduma 30. punktā, šāds pakalpojums ir jāuzskata par saistītu ar apdrošināšanas darījumu PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

35 Attiecībā uz otro no minētajiem nosacījumiem, lai noteiktu, vai pakalpojumus, attiecībā uz kuriem tiek pieprasīts atbrīvojums saskaņā ar PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunktu, sniedz apdrošināšanas mērķieris vai apdrošināšanas aģents, nav jābalstās uz pakalpojuma sniedzēja formālo statusu, bet ir jāpārbauda pats šo pakalpojumu saturs (šajā nozīmā skat. spriedumu, 2021. gada 25. marts, *Q&GmbH* (pāšo risku apdrošināšana), C-907/19, EU:C:2021:237, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Veicot šo pārbaudi, ir jāpārliedz, vai ir izpildīti abi kritēriji. Pirmkārt, pakalpojumu sniedzējam ir jābūt saiknei ar apdrošinātāju un apdrošināto personu, jo šīs attiecības var būt tikai netiešas tad, ja pakalpojumu sniedzējs ir mērķiera vai aģenta apakšuzņēmējs. Otrkārt, tādā darbībā ir jāietver tādā apdrošināšanas aģenta darbības būtiski aspekti kā potenciālo apdrošināšanas uzņēmēju meklēšana un to attiecību nodibināšana ar apdrošinātāju, lai noslēgtu apdrošināšanas līgumus (spriedums, 2021. gada 25. marts, *Q&GmbH* (pāšo risku apdrošināšana), C-907/19, EU:C:2021:237, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā gadījumā tās pakalpojumu sniedzējs kā *Rádio Popular a priori* atbilst šiem kritērijiem, jo, kā tas izriet no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas, šim pakalpojumu sniedzējam ir tieša saskarsme gan ar apdrošinātāju, kura apdrošināšanas pakalpojumus tas pārdo, ieskaitot garantijas pagarināšanu, gan ar apdrošināto personu, lai pārdotu šīs preces, pārdotot sadzīves elektrotehnikas ierīces un citus izstrādājumus informātikas un telekomunikāciju nozarē, un kurš galvenokārt veic darbības, kurām ir tās būtiskas apdrošināšanas aģenta amata pazīmes kā klientu meklēšana un to kontakta ar apdrošinātāju izveidošana, lai noslēgtu apdrošināšanas līgumus.

38 No tā izriet, ka, neskarot pārbaudes, kas galu galā ir jāveic iesniedzējtiesai, tādā starpniecības darījumā garantiju pagarinājuma pārdošanā kā pamatlīdz aplūkotie, kurus nodokļa maksātājs veic saistībā ar savu pamatdarbu, kas izpaužas kā sadzīves elektrotehnikas ierīču un citu preču pārdošana patērētājiem informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju jomā, ir ar

apdrošināšanas darījumiem saistīti pakalpojumi, ko veic mācītāji un apdrošināšanas aģenti PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

39 Taču, kā norādīts šā sprieduma 25. punktā, uz šādiem darījumiem neattiecas atkāpe no šīs direktīvas 174. panta 2. punktā paredzētās atskaites mēģināšanas metodes, jo šajā tiesību normā nav atsauces uz minētās direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

40 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai tieši darījumi kā pamatlīdzekļi, lai gan tie ir ar apdrošināšanas darījumiem saistītu pakalpojumu sniegšana, ko veic apdrošināšanas aģenti PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, tomēr, it īpaši no nodokļu neitralitātes principa viedokļa, var tikt kvalificēti kā “palīggrakstura finanšu darījumi” šīs direktīvas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta izpratnē.

41 Tā kā PVN direktīvas 174. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir atauce uz šīs direktīvas 135. panta 1. punkta b)–g) apakšpunktā minētajiem darījumiem, vispirms ir jāuzsver, ka minētās direktīvas 135. panta 1. punktā ir skaidri nošķirti apdrošināšanas darījumi, kas minēti šīs tiesību normas a) apakšpunktā, un tās b)–g) apakšpunktā minētie darījumi, tostarp finanšu darījumi.

42 Pirmkārt, no PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta un, otrkārt, no šīs direktīvas 135. panta 1. punkta b)–g) apakšpunkta formulējuma izriet, ka šīs tiesību normas attiecas uz nošķirtiem darījumiem un ka apdrošināšanas darījums nevar pielīdzināties finanšu darījumiem, it īpaši, lai piemērotu minētās direktīvas 174. panta 2. punktā paredzēto atkāpi (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Aspiro*, C-40/15, EU:C:2016:172, 29. punkts).

43 Turpinājums – šis secinājums nevar tikt atspēkots ar nodokļu neitralitātes principu. Lai gan ir taisnība, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šis princips nepieļauj atšķirīgu attieksmi no PVN viedokļa pret līdzīgām precēm vai līdzīgiem pakalpojumiem, starp kuriem pastāv konkurence (spriedums, 2013. gada 17. janvāris, *BG Leasing*, C-224/11, EU:C:2013:15, 65. punkts un tajā minētā judikatūra), neviens no Tiesai iesniegtajiem lietās materiāliem neļauj uzskatīt, ka apdrošināšanas darījumi un finanšu darījumi ir “līdzīgi” darījumi šīs judikatūras izpratnē.

44 Katrā ziņā, kā jau ir nospriedusi Tiesa, šis princips neļauj paplašināt atbrīvojuma no nodokļa piemērošanas jomu situācijā, kad nav nepārprotamas tiesību normas. Proti, minētais princips nav primāro tiesību noteikums, ar kuru var tikt noteikta atbrīvojuma no nodokļa spēkā esamība, bet gan interpretācijas princips, kurš ir jāpiemēro paralēli ar atbrīvojumu šauras interpretācijas principu (spriedums, 2016. gada 17. marts, *Aspiro*, C-40/15, EU:C:2016:172, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Visbeidzot, *mutatis mutandis* nevar tikt pieņemta interpretācija, saskaņā ar kuru PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunktā ietvertais jēdziens “apdrošināšanas darījumi” un šīs direktīvas 174. panta 2. punkta b) apakšpunktā ietvertais jēdziens “finanšu darījumi” ir sinonīmi.

46 Proti, kopējās PVN sistēmas pareizai darbībai un vienvērtīgai interpretācijai principā ir nepieciešams, lai līdzīgi darījumi, uz kuriem attiecas PVN direktīva, netiktu apzīmēti ar dažādiem jēdzieniem atkarībā no tā, vai tie ir paredzēti vienai vai otrai šīs direktīvas tiesību normai (skat. pēc analoģijas spriedumu, 2009. gada 22. oktobris, *Swiss Re Germany Holding*, C-242/08, EU:C:2009:647, 31. punkts).

47 No tā izriet, ka darījums, kas ir kvalificēts kā “apdrošināšanas darījums” PVN direktīvas 135. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, nevar būt finanšu darījums un palīgdarījums šīs direktīvas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkta izpratnē, lasot tos kopsakarā ar minētās direktīvas 135. panta 1. punkta b)–g) apakšpunktu, neatkarīgi no tā, vai tas turklāt ir

“[pal?grakstura] dar?jums” p?d?jo min?to ties?bu normu izpratn?.

48 No visiem iepriekš min?tajiem apsv?rumiem izriet, ka uz uzdoto jaut?jumu ir j?atbild, ka PVN direkt?vas 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts, lasot tos kopsakar? ar š?s direkt?vas 135. panta 1. punktu, ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie neattiecas uz starpniec?bas dar?jumiem garantijas pagarin?jumu p?rdošan?, ko nodok?a maks?t?js veic saist?b? ar savu galveno darb?bu, kas ir sadz?ves elektroiek?rtu un apkopes iek?rtu p?rdošana pat?r?t?jiem inform?tikas un telekomunik?ciju nozar?, t?d? veid?, ka ar šiem dar?jumiem saist?tais apgroz?juma apm?rs nav j?izsl?dz no da?skait?a sauc?ja, ko izmanto, lai apr??in?tu min?t?s direkt?vas 174. panta 1. punkt? paredz?to atskait?mo da?u.

#### **Par ties?šan?s izdevumiem**

49 Attiec?b? uz pamatlietas pus?m š? tiesved?ba ir stadija proces?, kuru izskata iesniedz?jtiesa, un t? lemj par ties?šan?s izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsv?rumus Tiesai, un kas nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (ceturt? pal?ta) nospriež:

**Padomes Direkt?vas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 174. panta 2. punkta b) un c) apakšpunkts, lasot tos kopsakar? ar š?s direkt?vas 135. panta 1. punktu, ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie neattiecas uz starpniec?bas dar?jumiem garantijas pagarin?jumu p?rdošan?, ko nodok?a maks?t?js veic saist?b? ar savu galveno darb?bu, kas ir sadz?ves elektroiek?rtu un apkopes iek?rtu p?rdošana pat?r?t?jiem inform?tikas un telekomunik?ciju nozar?, t?d? veid?, ka ar šiem dar?jumiem saist?tais apgroz?juma apm?rs nav j?izsl?dz no da?skait?a sauc?ja, ko izmanto, lai apr??in?tu min?t?s direkt?vas 174. panta 1. punkt? paredz?to atskait?mo da?u.**

[Paraksti]

\* Tiesved?bas valoda – portug??u.